Journalført i Public 360°

Helse Sør-Øst RHF

Høring – Videreutvikling av Sykehus Innlandet

Innledning:
Undertegnede er født og oppvekst like i nærheten av Radiumhospitalet i Oslo.
Etter å ha passert 30 år og fått to små barn flyttet vi til Elverum – Søbakken pga. ny og spennende jobb, og har bodd her nå i 32 år og vi stortrives. Vi har fått 3 barn til. Men alle har ny flyttet ut pga studier og jobb. Men vi tror at noen av de vender tilbake etter hvert.

Min erfaring er fra finans, skogeiersamvirket, flere industri virksomheter og Høgskolen Innlandet.

Høringsinnspill
Jeg har fulgt med i sykehus debatten i alle de 32 årene vi har bodd i Elverum. Nå er vel tiden inne for å ta en endelig avgjørelse for den videre strukturen-og skape ro for alle de som hører til opptaksområdet til Elverum sykehus.

Demografiutvalget sin innstilling
Jeg har lest og fulgt med på styremøter som har vært sendt på nett den siste tiden. Jeg har lest uttallige rapporter og saksfremstillinger i sakens anledning. Jeg har vært med på et 5 timers Webinar med Victor Norman som la frem Demografiutvalget innstilling.
Demografiutvalget pekte på en rekke fenomener som er intr. Det er sentraliseringstendenser jfr. SSB sin befolkningsutviklings analyse/fremskrivning. Slik blir det hvis man ikke gjør nødvendige tiltak! Det er nok helt korrekt. Alle kan ikke bo i storbyene med det presset på samferdsel, arbeidsplasser, kvalifiserte bo områder, turområder osv. Ta hele landet i bruk sa Victor Norman.
Den grunnleggende/primære verdiskapningen skjer faktisk i hele landet, selv om hovedkontorene ligger i Oslo og storbyene. Vi er gjensidig helt avhengig av hverandre!
Og i Elverum gjøres det fortløpende tiltak for å styrke attraktiviteten på både bolyst, rekruttering, og være en attraktiv partner for næringslivet.

Jeg har lagt bånd på meg til å kun nevne tre viktige feil ved analysen og øvrig materiale som danner grunnlag for en svært viktig beslutning.

Det virker som analysene bruker denne befolknings framskrivningen for hva det er verdt, og som skal støtte opp under deres / helseforetakets foreslåtte løsning. Det er en stor fordel at SSB gjør slike fremskrivninger, da alle blir klar over hva som kan skje hvis det ikke gjøres tiltak!

Min hovedkonklusjon når det gjelder samfunnsanalysen som er gjennomført, er at den ikke beskriver den virkeligheten slik vi kjenner den, spesielt når det gjelder rekruttering.
Analysen får ikke frem den bredden og dybden det er i næringslivet i Elverum, i kombinasjon med de store offentlige aktørene som er, foruten sykehuset / Helsehuset, all helserelatert virksomhet på Terningen Arena, all høgskolevirksomhet i Elverum, Rena og på Evenstad,

Journalført i Public 360°

samt all Forsvarsvirksomhet både på Terningmoen i Elverum og ikke minst på Rena. En av Nord Europas største og nyeste/beste militærleir og med et tilhørende stort øvingsområde. Denne gode blandingen av både private virksomheter og flere større offentlige virksomheter medfører at det øker sjansen til å rekruttere familier med to arbeidende foreldre. Det er ikke vanskelig å rekruttere fagfolk til Elverum, det være seg i Næringslivet, sykehus eller andre små og større virksomheter.
Elverum har siden vi kom i 1989 vært preget av en jevn vekst og utvikling sammenhengende i ca. 30 år, men har de siste årene fått en knekk, som det nå jobbes iherdig med å snu.

Kvalitet for pasientene.
Det er gjennomført flere bruker undersøkelser/kundetilfredshets undersøkelser samt kvalitetsindikatorer for Elverum Sykehus og de som er/har vært pasienter der.
Så vidt jeg har erfart så kommer Elverum sykehus godt ut av alle disse undersøkelsene.
Hvis du spør den enkelte innbygger hva de legger i begrepet kvalitet vil jeg tro at det kommer opp mange svar, bla. at deres krav til kvalitet ved besøkene på sykehusene og ikke minst kvaliteten på behandling og oppfølging.
I tillegg vil nok svært mange også nevne nærhet til et fullverdig sykehus, med den tryggheten det medfører. Det å foreslå å legge ned sykehus har faktisk skapt en stor og helt unødvendig uro blant store deler av befolkningen.
Jeg kan ikke se at analysen peker på hvordan et nytt Mjøs sykehus vil bedre pasientenes opplevde kvalitet til å bli vesentlig bedre enn i dagens situasjon, bortsett fra enkelte mindre grupper som har svært mange sammensatte sykdommer.
Hvis vi også gjennomfører en nytte/kost analyse så lurer jeg virkelig på om merverdien/økt nytte/økt kvalitet for pasientene ved å bygge et nytt Mjøs sykehus står i forhold til den økte kostnaden ved å bygge nytt, spesielt hvis du også legger til nedstengningskostnadene som vil påløpe i Elverum over svært lang tid. Det regnestykket kan ikke gå opp. Hvis det regnestykket er gjennomført bør det publiseres.

Kriterier for valg av løsninger. Selve metodikken
Når man skal gjennomføre store offentlige prosjekter er det viktig å gjøre et grundig forarbeid og utrede aktuelle og relevante alternativer.
Jeg mener prosjektgruppen gjorde en fatal feil da de sa til de som gjennomførte samfunnsanalysen at de ikke skulle utrede alternativet Moelv og Elverum. Det ble faktisk sagt på det møtet som ble sendt på nett fredag den 11. desember 2020.
Men vi fikk imidlertid ikke vite hvorfor de ikke ville ha utredet det alternativet!
Elverum sykehus er vel det sykehus som fremstår med god og solid bygningsmasse, samt mye utvidelsesmuligheter samt en sterk tilknytning til sykepleierutdanningen ved Terningen Arena, og reelt sett også har et opptaksområde som er stort nok til å kunne ha et akuttsykehus. Spesielt når vi tar med Forsvaret, Høgskolestudenter, og spesielt det store antall turister/hytteturister som er i bla. Trysil. Det reelle antall som har krav på sykehustjener er da langt større en de som har fast bostedsadresse i Sør-Østerdals regionen.
At Elverum sykehus da ikke blir med i et utrednings alternativ en gang, tyder jo sterkt på at prosjektgruppen hadde bestemt seg for sine valg før selve analysen ble gjennomført.
I prosjektteorien kalles dette for en forhåndsbestemt løsning. Ulempen med dette er at man da ofte går glipp av verdifull informasjon fordi man ikke utreder alle relevante alternativer.
I en så viktig beslutning som det er å eventuelt å velge å bygge nytt storsykehus til 9 MRD, bør man både bruke tilstrekkelig tid til utredningsarbeidet, gjøre arbeidet grundig og utrede

de alternativer som synes relevante og nødvendige å utrede. Det har styringsgruppen hoppet elegant over!

Et aller siste innspill - Klima og bærekraft
I disse dager og gjennom flere år diskuterer både nåværende regjering og opposisjon både klima saker og bærekraft svært ofte.
Vi vet at ved å bygge nytt så slippes det ut klimagasser.
Er ikke Sykehuset Innlandet – Helse-Sør Øst pliktig til å tenke på hvilke klima og bærekraft konsekvenser det får ved å bygge nytt, samt la virksomme gode lokaler bli stående tomme?
Det kommer ikke tydelig frem hvordan styrene tenker om disse viktige spørsmål.
Har det vært et av kriteriene som ble vektlagt for valg av alternativ?
Ved å utvikle eksisterende bygninger ved Elverum sykehus vil det klima og bærekraftregnskapet regnskapet bli mer positivt enn ved å bygge nytt.

Elverum 25. mars 2021

Trygve Stølan
Høgskolelektor og deleier i A/S Jømna Brug